

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 8 maanden f 4.50.
 Voor de overige steden des Rijks 5.50.

DINGSdag 22 MEI.

UITGEVER-DIRECTEUR:

C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Hoofd-Correspondent M. Schoneveld en Zoon,
 Beurssteeg, te Amsterdam.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.

Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIE:

Van één tot zes regels f 1.00.
 Voor elke regel meer 0.15.
 Behalve d 35 cts. zegelgeld.

Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden
 worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegel
 regt daaronder begrepen.

houdt, geene andere meening kunnen hebben dan die
 van de raadslieden der Kroon.

Ontstaat strijd van meening, een eerlijk Minister
 vraagt zijn ontslag, en een constitutioneel Vorst kiest
 andere raadslieden.

„Eene krachtige oppositie,” zegt de Nederlander,
 „is, naarmate het Ministerie levendiger besef der pligt-
 matigheid van zelfbehoud heeft, des te meer eene
 „drijvende kracht.”

De Memorie van Beantwoording der Regering op
 het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer is, bij ver-
 gelijking met de Memorie van Toelichting der wet
 omtrent het gemaal, gelijk deze wederom in verband
 met vroegere verklaringen der Regering, een uitnemend
 bewijs voor de waarheid dezer stelling.

Het doet ons genoegen, dat de Regering meer en
 meer overtuigd wordt van de deugdelijkheid der begin-
 selen van de constitutionele partij — de oppositie —
 en het is eene aangename zelfvoldoening, wanneer
 langs dien weg de lasten der Natie eenige verlichting
 ondergaan en een der hinderpalen, zooveel mogelijk,
 worden weggenomen, die de zedelijke ontwikkeling van
 de geringere standen der maatschappij in den weg
 staan. Zulk eene oppositie blijkt dan nader meer en
 meer te hebben gestrekt tot zegen der Natie; en het
 Ministerie, dat zich, zo men wil, heeft laten drijven,
 oogst daarvan niet minder de vruchten, ook boven de
 voordeelen van het zelfbehoud in.

Het is nu niet meer bij de Regering een zwichten
 voor de gebleken gezindheid der meerderheid en de
 vrees voor den kans van aanneming van een tegen-
 voorstel; veelmin de concessie van een maatregel, waar-
 van men de gevolgen en teleurstellingen laat „ter
 „verantwoording van hen, welke daarvan der onkun-
 „dige menigte overdreven voordeelen hebben voorge-
 „spiegeld”. Neen: het is een blind overgeven van stelsel,
 beginsel en handeling. Alsof van het vierkant daar-
 mede strijdige nimmer sprake is geweest, wordt door
 de Regering, met warmte, met liefde de groote begin-
 selen der constitutionele partij, in zake het belasting-
 stelsel, verkondigd. Zelden is wel warmer proselijft
 geweest!

Wil men daarvoor bewijzen? De Memorie van Beant-
 woording geeft daarvan meer dan één.

„De Regering meent zich te mogen vleijen, dat bij
 „afschaffing van den accijns op het gemaal, bij gelijke
 „graanprijzen, de prijsvermindering meerder zal zijn
 „dan het bedrag dier belasting.”

„Bij de Memorie van Toelichting heeft de Regering
 „reeds de hoop te kennen gegeven, dat de vervaardi-
 „ging van meel, die thans aan beperkingen en forma-
 „liteiten gebonden moest blijven, eene belangrijke vlugt
 „zou nemen, wanneer de accijns zal zijn afgeschaft.”

„De Regering meent, dat tegenover de vermelding
 „van het gevoelen van VAN HOGENDORP en GOGEL, de
 „vraag mag gesteld worden, of het waarschijnlijk is,
 „dat ook in dezen tijd deze twee scherpzinnige staats-
 „lieden nog even groote voorstanders van den accijns
 „op het gemaal zouden zijn, als toen zij die belasting
 „verdedigden?”

Bijzonder opmerkelijk is, wat tot den voorgestelden
 hoofdelijken omslag betrekking heeft. „Zij is van het
 „beginsel uitgegaan, dat, wil men de meergegoeden
 „in verhouding tot hun vermogen doen betalen, en de
 „minst gegoeden geheel vrijlaten, het verbruik van
 „starwe of rogge niet tot grondslag der belasting kan
 „strekken, maar wel de vermoedelijke gegoedheid der
 „ingezetenen.”

En nu nog ten aanzien der verhooging van de be-
 staande accijnsen door vermeerdering met zes opcenten.
 „Zoo meent zij bij de accijnsen, niet te moeten
 „voordragen het verhoogen der opcenten van de suiker,
 „omdat die accijns reeds bij een afzonderlijk wets-ont-
 „werp, aanzienlijk wordt opgevoerd; evenmin als van
 „het zout, de zeep, bieren, azijnen en brandstoffen,

„daar al deze voorwerpen meer of min behooren tot
 „de eerste levensbehoefte van alle klassen van inge-
 „zetenen. Alhoewel het geslagt onder de eerste levens-
 „behoefte moet gerekend worden, zoo leert toch de
 „ondervinding, dat het rund- en kalfsvleesch geenszins
 „meer tot de voedingsmiddelen van die klassen van in-
 „gezetenen, die men in de eerste plaats wenschte te
 „ontlasten, kan gerekend worden.”

Het verschil tusschen eene krachtige oppo- en
 eene weifelende is in het oog loopend.

Alhoewel wij door de partij van de Nederlander ge-
 rekend worden te behooren tot de „ongeloovigen”,
 kennen wij ons vrij van eenige neiging tot spotternij
 met de godsdienst; integendeel zijn wij steeds bereid,
 om op het misbruik te wijzen, dat van de godsdienst
 gemaakt is en gemaakt wordt, hetgeen wij met spot-
 ternij op eene en dezelfde lijn plaatsen.

Uit datzelfde beginsel bestrijden wij de anti-revolu-
 tionnaire en elke andere partij, welke zich tot regel
 stelt, niet om naar de voorschriften der godsdienst,
 welke zij belijden, zich te gedragen, maar om de gods-
 dienst met de staatkunde en met andere wereldsche
 zaken te vermengen en te verwarren, zoodanig, dat
 in plaats van daarop een gezegenden invloed te ver-
 krijgen, zij, de godsdienst, integendeel haren invloed
 menigmaal gevaar loopt te verliezen.

Wij hebben nu het oog op eene allerzonderlingste
 aanbeveling, om de productiviteit van een blad, ten
 behoeve van den redacteur, te bevorderen. Het betreft
 een predikant bij de Afgescheidenen, voor wie art. 168
 der Grondwet niet geschreven schijnt. De man is ge-
 weest in kruis, druk, proef en vaarwegen. Hij heeft,
 „staande in eene kleine, noodlijdende gemeente, steeds
 „in diepe ellende verkeerd”; en „in hem wordt beves-
 „tigd, dat 's Heeren kinderen het op de weide in de
 „natuur somtijds heel schraal hebben”. En nu hij,
 thans eigenaar en redacteur van een weekblad, „zoo
 „lang brood der bedructen gegeten, tranenbrood
 „gedrenkt geworden heeft (?) uit eenen drieling”,
 wordt hulp en medewerking gevraagd door het toedie-
 den van bijdragen en, wat wel niet het minst te ver-
 werpen is, door te werken „tot nog meer betalende
 lezers”; zoodat men ten slotte opwekt: „laat ons zoo
 „de handen broederlijk ineen slaan, zoo de schouders
 „eenpariglijk zetten onder de Ark des Heeren.”

Wij meenen, dat zulke uitdrukkingen in geen
 deele strekken, om de waarde van de godsdienst te be-
 vorderen. Het strekt niet tot lof van de Afgescheidene
 gemeenten in ons Vaderland, dat een leeraar door tijde-
 lijken nood verplicht is tranenbrood te eten; maar het
 is ook niet tot roem van den leeraar, als hij om den
 broode zich tot dat ambt heeft begeven, als zijn aan-
 leg en zijne bekwaamheden tot een anderen werkring
 meer geschiktheid gaven.

Of, nu een weekblad een „ark des Heeren” kan
 worden genoemd en de waarde van een blad, dat
 onder de vaan van de anti-revolutie zich schaaft, door
 zulke aanbevelingen zal rijzen, beoordeelen wij niet.
 Wij, ongeloofigen, zouden meer prijs stellen op de
 verzekering des redacteurs, dat hij „de meeste zorg zal
 „blijven dragen voor deugdzaamheid van papier, netheid
 „van druk, goede correctie en geregelde verzending.”

Wij gunnen der nieuwe onderpeming een ruim de-
 biet; maar wij vreezen, dat die „Arke des Heeren” op
 deze wijze niet lang de ondersteuning van den eenpa-
 rigen schouder zal ondervinden, al vleit de redacteur
 zich ook met eene vernieuwing als „de jeugd eens
 arends”; want de abonneementen krijgen reeds dadelijk
 den naam van aalmoezen; de stukken zullen den harden
 eisch moeten ondervinden, dat niets, ook niet wat
 zulks verdient, wordt afgekeurd; maar ook niets,
 ook niet wat zuiks verdient, wordt geprezen, een
 eisch, om het iedereen naar den zin te maken,
 waaraan onmogelijk kan worden voldaan. Nu spreken

De Tweede Kamer heeft, in de afdeelingen, alge-
 meen toegejuicht de strekking van het wetsontwerp,
 waarbij de termijnen verkort worden, bij de artt. 523,
 526 en 549 van het Burgerlijk Wetboek vastgesteld,
 voor zoo ver personen betreft, die bij vermoedelijke of
 bekende scheepsrampen zijn vermist. De Kamer heeft
 verklaard, dat dit ontwerp voorziet in eene dringende,
 toenemend erkende behoefte, waarop in de laatste ja-
 ren onderscheidene Gemeenteraden, Kamers van Koop-
 handel en besturen van instellingen van weldadigheid
 de aandacht der Regering en der wetgeving hebben
 gevestigd.

Gaarne vereenigen wij ons met dit gunstige oordeel,
 maar beamen te gelijker tijd, dat het de voorkeur zou
 verdiend hebben, indien het wetsontwerp, waarvan wij
 thans spreken, in plaats van enkel de wijzigingen te
 vermelden, die in de betrokken artikelen van het B. W.
 gebragt worden, de wijze aangaf, waarop die artikelen
 voortaan gelezen moeten worden, en dus een geheel
 nieuwen tekst daarvan inhield. Niet minder geldt de
 opmerking, dat het wetsontwerp ook behoorde te slaan
 op vermiste personen, die het slagtoffer worden van
 een ongeval elders dan op zee, bijv. bij watersnood
 en brand. „Nog bij den jongsten watersnood” — aldus
 leest men, ter aanprijzing van dit donkbeeld, in het
 Verslag — „moet het geval zich hebben voorgedaan,
 „dat een gezet huis met de daarin aanwezige perso-
 „nen weggespoeld en verdwenen is. Bij een zwaren
 „overblijfsel van hunne lijken gevonden wordt en dus
 „zonder dat zekerheid van hun overlijden bestaat. Die
 „zekerheid kan ook ontbreken, als een rijktuig in eene
 „nauwel stroomende rivier stort.”

Wij twijfelen er niet aan, of de Regering zal, door
 eene wijziging in de wetsvoordragt, aan de geopperde
 bezwaren willen te gemoet komen.

Wij lezen het volgende in de Nederlander:

Hij het bekrachtigen der wet omtrent de kerkelijke eigendom-
 men heeft de Koningin van Spanje verklaard:
 „Als bijzondere persoon mag ik meenen, dat eenige maatregel
 „goed, of niet goed is, maar als Koningin mag ik geene andere
 „meening hebben dan die van mijne ministers, vermits deze voor
 „alle daden verantwoordelijk zijn.”

Gaarne zonden wij van de Grondwet en de Arnhemse
 „overant vernemen of niet Hare Majesteit de vrijzinnige theorie
 „der Ministeriële Verantwoordelijkheid wel geval heeft.

Wij voor ons beantwoorden gaarne de vraag, door
 de Nederlander ons gedaan, al is het ook, dat de
 „Nederlander niet altijd gretig is een antwoord op onze
 „vragen te geven.

M. de Koningin van Spanje heeft, inderdaad,
 de ministeriële verantwoordelijkheid, zoo als die in een
 „constitutionnel Staat moet bestaan, zeer wel gevat,
 „indien zij namelijk onder de uitdrukking: „als Koningin
 „mag ik geene andere meening hebben dan die van
 „mijne Ministers,” ook heeft willen te kennen geven,
 „dat die Ministers, door Haar zelve gekozen, Hare
 „meening vertegenwoordigen.

Zoo lang een constitutioneel Vorst de Ministers
 „niet ontslaat, zijn Vorst en Ministers één, en daar de
 „Ministers verantwoordelijk zijn voor den eerste, zal een
 „Vorst niets doen tegen het geweten en de over-
 „tuiging des Ministers, zal een goed Ministerie zijne
 „verplichte niet behouden, zoodra de Vorst handelen
 „wil in strijd met hetgeen de Minister als zijn pligt of
 „zijnne overtuiging beschouwt.

De constitutionele Vorst heeft ten allen tijde de
 „verplichte, om Ministers, met wie hij van gevoelen ver-
 „deelt, te ontslaan; hij kan andere personen kiezen,
 „die met hem eensgezind denken, en alzoo zal de con-
 „stitutionele Vorst, wanneer hij zijne Ministers be-

wij nog niet van de ontmoedigende omstandigheid, dat het andere blad voor de belangen der Afscheidenen, met Julij eerstkomende overgaat in handen der leeraren van de Theologische school te Kampen: waardoor de voordeelen «eigenaardig» worden gesplitst. Wij vreezen, dat de oude gestand zal terugkeeren, «het eten van tranenbrood» en het drinken uit eenen drieling.»

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZICHT.

Moest men lang wachten, alvorens te weten waaraan men zich te houden had ten aanzien van hetgeen in de conferentien voorviel: het is niet te ontkennen, dat thans documenten in overvloed voorhanden zijn om een oordeel te kunnen vellen. Bij de protocollen der gezegde conferentien, welke met het daarbij behoorende gedeponereerd zijn ter bureau van het Engelsche parlement en welke wij in *extenso* hebben teruggegeven, moet men thans voegen de rondgaande nota van den heer van Nesselrode, de dagteekening van 28 April (10 Mei) voerende, en bevattende op hare beurt eene volledige geschiedenis der onderhandelingen van het Russisch standpunt gezien: eene nota, waarvan het dagblad van St. Petersburg eergister den tekst heeft medegedeeld.

Dat document doet, nadat de protocollen reeds bekend zijn, niet veel licht opgaan over den stand van zaken. Het bevestigt hetgeen reeds vroeger medegedeeld is ten aanzien der houding door de Russische plenipotentiarissen in de conferentien aangenomen, en ontwikkelt in bijzonderheden de voorstellen, welke zij deden, en ook de redenen waaromede die voorstellen ontkleed waren. Maar, wij zeiden het reeds toen wij den tekst dezer protocollen mededeelden: hoe belangrijk deze stukken ook zijn, die belangrijkheid heeft slechts een retrospectief karakter. Men houdt zich niet meer bezig met de verworpen voorstellen en tegenvoorstellen: de aandacht is thans geheel gevestigd op de nieuwe voorstellen, waaromtrent de mogendheden zich thans te verklaren hebben.

Er zijn stellig nieuwe voorstellen op het tapijt. Gaan zij uit van Oostenrijk, van de Westersche mogendheden of van Rusland? Zijn zij reeds geformuleerd of houden de belanghebbende kabinetten zich met het opstellen daarvan onledig? Zullen zij een *ultimatum* daarstellen? Op welke grondslagen zullen zij rusten? Zietdaar eene menigte vragen, waarop men nog niet antwoorden kan, of liever waarop men te veel antwoordt; want de meest tegenstrijdige lezingen bestaan deswege. Maar te midden dezer te gewaagde beweringen, alcu nagenoeg op dwaling berustende, blijft het hoofdeit waar: of er zijn reeds nieuwe voorstellen gedaan, of die zullen nog gedaan worden.

De meest geloofwaardige lezing in staatkundige kringen is, dat zij van Frankrijk en Engeland uitgaan; dat Oostenrijk zich deswege tracht te verstaan met deze beide mogendheden, en dat die verstandhouding eens bestaande, de voorstellen dan aan Rusland, namens de drie kabinetten van Londen, Parijs en Weenen zullen worden aangeboden. Er is ook wel een kabinet van Konstantinopel, maar men spreekt er niet van.

Dit is, zeggen wij, de meest geloofwaardige lezing; maar wij zullen ons wel wachten om ons daarvoor aansprakelijk te stellen. Anderen doen van Oostenrijk het initiatief tot deze nieuwe voorstellen uitgaan. Sommigen gaan reeds zoover van te zeggen, dat Oostenrijk ze reeds als ultimatum naar St. Petersburg gezonden heeft. De *Times* beweert, integendeel, dat die mogendheid ze bereids naar Londen gezonden heeft.

Wij houden ons voor het tegenwoordige aan het feit zelf. Men zoekt of men heeft reeds nieuwe voorstellen gevonden; de onderhandelingen zullen dus voortgezet of hervat worden; alle hoop op schikking is dus nog niet verdwenen. Wat zal het gevolg hiervan zijn? Wellicht niets; maar het feit op zich zelf is niettemin belangrijk.

Thans is de tekst zelf bekend der Russische dépêche onder dagteekening van 30 April aan den heer von Glinka gerigt. Wij achten het overbodig, thans terug te komen op hetgeen wij deswege reeds zeiden.

De pakketboot *Carmel*, den 10 uit Konstantinopel met berigten van den 8 vertrokken, is eergister te Marseille aangekomen. De berigten, welke zij medebrengt, doen voorzien het vertrek naar de Krim der troepen, die in het kamp van Maslak bij Konstantinopel geconcentreerd zijn, hetgeen de ophanden zijnde hervatting van groote operatien, sedert geruimen tijd aangekondigd, aanduidt.

Sommigen spreken, o. a., ook van een zeer hardnekkig gevecht, dat gedurende een geheelen dag op de hoogten van Balaklava plaats had tusschen de Russen en de Ottomaanische troepen, welke deze posities bewaken. De strijd zou niet ten voordeele van deze laatsten zijn gesindigd, en zulks ten gevolge der aankomst eener versterking van geallieerde troepen.

De *Moniteur* heeft eergister het verslag van Generaal Canrobert medegedeeld omtrent de gevechten van 1 en 2 Mei, waarbij de Franschen eenige Russische posities en 8 mortieren genomen, en zich in de gezegde posities gevestigd hebben. Volgens de correspondentien door de *Carmel* medegebragt, zouden de Franschen daar zelfs eene nieuwe batterij van 40 stukken opgerigt hebben, die dus wel digt bij de plaats moet zijn.

Men zeide eergister te Parijs, dat generaal Canrobert meende niet te kunnen aannemen het kommandement van het legerkorps, dat vroeger onder bevel van generaal Pelisier, benoemd tot opperbevelhebber, stond.

Hij wenschte slechts, gelijk hij in zijn brief aan den minister van oorlog zeide, aan het hoofd eener enkele divisie gesteld te worden, daar zijne gezondheid hem niet toelaat een gewigtiger kommandement te voeren.

Wij hebben reeds mededeeling gedaan van de afkondiging der marietime wet in Wallachye, door den kommandant der Oostenrijksche bezettingstroepen. Dit feit heeft veel sensatie gemaakt. Volgens de overeenkomst van 1854 tusschen Oostenrijk en de Porte, eene overeenkomst krachtens welke de Oostenrijkers de Vorstendommen bezetten, kan een maatregel zoo als de afkondiging eene marietime wet (welke men niet verwaaren moet met het in staat van beleg stellen) door den Oostenrijkschen generaal niet genomen worden zonder toestemming van de Porte. Het schijnt echter, dat de generaal de bewilliging der laatste niet verzocht heeft en het is juist uit dien hoofde dat dit feit zoo veel opziens baart.

Om dit gedrag te rechtvaardigen wijst men, wel is waar, op de opgewondenheid, welke in de vorstendommen heerscht; het vermoorden van sommige Oostenrijksche soldaten, en het ontdekken van eene zamenzwering in Wallachye. De waarheid is, dat de opgewondenheid inderdaad zeer groot is, maar dat zij voor een aanzienlijk deel veroorzaakt is door het gedrag der Croatische soldaten, die zich aan geene voorbeeldige krijgstuicht willen onderwerpen, en soms zeer afkeurenswaardige handelingen begaan.

Het is niettemin te hopen, dat de eerste berigten den toestand wat overtreven hebben.

De Fransche *Moniteur* deelt onder dagteekening van 18 Mei mede de kennisgeving door het Departement van Buitenlandsche Zaken gedaan, van de blokkade der haven van de golf van Finland, door den schout-bij-nacht Dundas, namens de regeringen van Frankrijk en Engeland.

Het Lagerhuis heeft in zijne zitting van Vrijdag met 149 tegen 132 stemmen beslist, dat het de artikelen der bill betrekkelijk het onderwijs in Schotland aan een onderzoek zal onderwerpen.

De commissie van den Sardijnischen Senaat, belast met het is overeenstemming brengen van het wetsontwerp op de kloosters met het amendement van de heeren Collegno en Desambrois, heeft den 16den haren arbeid volbragt.

De heer Mameli is benoemd tot rapporteur, en de openbare heraadslaging moet in de zitting van den 18den hervat zijn.

De dépêches uit Balaklava deelen meer geruststellende berigten mede, nopens den morelen en sanitairen toestand der Piemontesche troepen.

De Engelsche regering heeft verzocht om te Piemont, waarschijnlijk te Novare of te Domo-d'Ossola een depôt te vestigen voor de inlijving van een Zwitsersch legioen voor de dienst in Groot-Brittannie. Daartoe is onmiddellijk magtiging verleend.

Wij hebben reeds herigt, dat, volgens eene telegrafische dépêche uit Madrid, de commissie voor de begroting in beginsel had aangenomen de uitschrijving eener gedwongen bijdrage om in de dringende behoeften der schatkist te voorzien. Wij vernemen thans, dat die bijdrage zal behooren te worden betaald door alle ingezetenen, die 's jaarlijks vijf-honderd realen en daarboven betalen.

Het is niet zonder tegenzin, dat de heer Madoz der Cortes dit wetsontwerp zal aanbieden, waarvan de impopulariteit duidelijk uitkomt. Men zeide te Madrid zelfs, dat die tegenzin zoo groot is, dat de minister van finantien besloten had zijn ontslag te nemen. Tot op 15 Mei was dit gerucht evenwel nog niet bevestigd. Ware dit later het geval geweest: voorzeker zou de telegraaf daarvan wel kennis gegeven hebben.

Eene telegrafische dépêche uit Madrid meldt, dat de Spaansche Cortes, in hare zitting van 17 Mei, den zevenden grondslag der constitutie hebben aangenomen, waarbij volmagt verleend wordt om in exceptionele omstandigheden, in het geheele koninkrijk of in een zijner deelen, tijdelijk op te heffen een der waarborgen, bij den vierden grondslag der constitutie bepaald (onschendbaarheid der woning, individuele vrijheid, enz.).

De berigten uit Londen, te Madrid ontvangen, melden, dat de regering van Groot-Brittannie het gedrag van lord Howden, in de zaak der protestanten te Seville, goedkeurt.

De Koning van Portugal, don Pedro V, zou gister uit Lissabon vertrokken zijn. Z. M. begeeft zich naar Parijs.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN MAANDAG, 21 MEI.

In deze zitting is ingekomen een wetsontwerp houdende verklaring van het algemeen nut van den aanleg van een rijweg in de gemeente Vaendam. — Drukken en ronddeelen en verzending naar de afdeelingen.

Aan de orde van den dag zijn de heraadslagingen over het ontwerp tot wijziging der wet van 12 April 1850 (*Staatsblad* no. 15), houdende vaststelling van het briefport en regeling der brievenposterij.

De heer HOYNCK VAN PAPENDRECHT zegt, dat, hoewel er vele van zijne bezwaren door de voorgedragene wijzigingen zijn vervallen en hij dus voor het ontwerp stemmen zal, hij toch nog enkele bedenkingen heeft, die hij hoopt dat door de te geven inlichtingen uit den weg zullen worden geruimd. In de eerste plaats dringt hij er op aan om als hoofddoel van den termijn tot herziening (waaraan bereids is toegegeven) het uniform-port te beschouwen.

Hij had gewenscht, dat de Regering hieromtrent eene meer bepaalde toezegging en de verzekering had gegeven, dat dit punt bij de herziening in de eerste plaats in aanmerking zal komen. Hij verlangt nog eene dergelijke toezegging. — Wat in de tweede plaats de verzending van nieuwspapieren aangaat, zoo komt de wijze, waarop de

Minister zich voorstele, de zaak te regelen, hem niet geheel voldoende voor. Spr. zou wenschen, dat hij die regeling de vergunning alleen tot verzending van nieuwspapieren, maar niet tot tijdschriften enz., wierd uitgetrekt. Hij wil een bepaald verbod, dat er niet verder worde gegaan, dan met de verzending van nieuwspapieren, en dat er geene verdere moeilijkheden aan den boekhandel worde aangebragt daan.

De heer SLOET TOT OLDHUIS zegt, dat, hoe vaderlandsch gezind men ook zij, het niet te ontkennen is, dat wij nog zeer langzaam zijn in het navolgen van groote maatschappelijke hervormingen van industriëlen aard, en dat de kunst meesterlijk verstaan om dit te noemen en te verbloemen met het woord: bezadigtheid. Wat betreft de telegraaf, die nu zoo wat gelijk met Portugal, Terwyn, Balaklava en Londen telegrafisch verbonden zijn, is Leeuwarden nog geheel geïsoleerd, en is het nijvere Twenthe nog niet met onze zeehavens, noch met de katoenmarkt van Liverpool verbonden. De brievenposterij is sedert 1850 geen zamen stationnair gebleven.

De herziening in 1850 heeft veel gueds en vele walden te weeg gebragt, en hij is daarvoor dank schuldig aan den toenmaligen Minister van Finantien. Maar hij hoopt aan den minister en aan de kamer wat meer moed toe te wenschen. In plaats van de Engelsche hervormingen zijde te zijn gestreefd, hebben wij die achterna gehaald. Vooral blijkt dit ten aanzien van het uniform-port. Het wordt nu weder eene proeve genomen tot 31 December 1861. Hij heeft den moed niet om de natie langer in uniform-port te onthouden.

Zijn ander bezwaar bestaat in het regt van visitatie, waarvan hij in de stukken geene genoegzame omschrijving vindt. Hij wenscht de verklaring, dat dat regt niet uitgestrekt worde tot het onderzoek van hooten, diligencen, halen, koffers, enz. Maar dan is ook de bepaling doelloos, dit is een bewijs te meer dat soodanige bezwaren niet geoorloofd zijn. Zij geven, overigens, aanleiding tot toornis in het verkeer, daar de diligencen en stoombooten met de spoorwegen in verband staan, en de locomotief zich niet laten wachten, en dit zou toch, door de visitatie, hetgeen niet kunnen zijn. Hij hoopt, dat er nog verbeteringen zullen aangebragt worden; want er bestaan bij hem vooralsnog bezwaren tegen de voordragt, en hij ziet in deze wet niet veel heil, behalve de wegvalling van een rayon.

De heer VAN GOLTSTEIN herinnert aan de onderscheidingen, die men bij deze gelegenheid wenscht te hebben geacht en die ontwikkeld zijn in het voorloopig verslag. Maar het finantieel bezwaar geldt ook bij hem. De inmenging der Regering in hetgeen tot de bijzondere verheid behoort, is niet onkostbaar geweest, hetgeen ook, met te wijzen op de telegrafie, aantoon.

Wat de wet zelf aangaat keurt hij de inmenging van ambtenaren van de brievenposterij in de bezorging van bonnementen op de dagbladen af; dat is een misbruik, die men ingrijpen in de bijzondere nijverheid. De vrijheid dezer is ook noodig in het belang van het publiek, er bestaat alsdan meer waarborg voor eene goede en gelde bezorging der couranten door de particuliere nijverheid, en dit zal dan ook mindere kosten veroorzaken; nu is het publiek afhankelijk van de post-administratie, die monopolist is.

De heer VAN ECK zegt, dat de verbeteringen van de wet van zoo weinig belang zijn, dat hij ze zonder meer wijzigingen, niet kan aannemen. De wet van 1850 is een eerste stap om op de goede baan te komen. De groote verbeteringen werden van de latere herziening gewaardij, vooral dat men dan ten minste tot het uniform-port zou komen. De termijn van herziening is destijds, vooral het oog daarop, in de wet gebragt.

Overigens zet hij uiteen, dat in dat wetsontwerp te zien zijn; er zijn o. a. geene bepalingen omtrent de kening van het port voor buitenlandsche brieven. Hij handelt voorts het punt der bijzondere voordeelen van de post-ambtenaren. Hij gelooft niet, dat al die voordeelen moeten vervallen, maar wel sommige. Het algemeen belang moet op den voorgrond staan. Voor kleine plaatsen wil hij aan de post-directeuren de vrijheid laten de bezorgen van boeken en het aannemen van abonnemanten op couranten, en zulks in het belang van het publiek, die kleine plaatsen, welke anders meer belemmering in de bezorging zullen ondervinden.

Maar hij wil afgeschaff hebben de privilegien: a. het droit de botte; dit is eene belasting; b. vrijdom van de postdirecteuren tot verzending van boeken en dagbladen en c. van de kosteloze briefwisseling tusschen de postdirecteuren voor zaken van boekhandel en couranten. Hij wil voor de vergoeding aan de postdirecteuren door den Staat voorgesteld; maar hij wil die niet eerst bij de herziening, maar in deze wet bepaald hebben.

Hij heeft ten slotte eene opmerking nopens het wetsontwerp der Regering op de ambtenaren der brievenposterij in verband met het vermissen van brieven met geldswaardige inhoud. Hij wil geene blaam werpen op ambtenaren, die in het algemeen een smet op allen kleven. Als er ambtenaren zijn, die de Regering zelve schijnt te wantrouwen, dan vraagt hij, of het dan niet noodig is, dat de Regering daarin voorziet. Hij wil ook een strengere toezigt op den smokkelhandel in het brievenvervoer door particuliere ondernemingen. Anders blijft de opbrengst der posterij minder en de Staat houdt eene verlaging van het port.

De heer MACKAY is een voorstander van het uniform-port, dat in andere rijken zoo goed en nuttig werkt. Hij wil dat in vrijheid van verkeer voorgaan, en hij hooft dat ook deze verbetering spoedig komen zal. De

na maar, of, omdat dit nu nog niet plaats heeft, hij daarom de wet zal afstemmen, Hij zal dit niet doen; want hij is overtuigd, dat in 1861 het denkbeeld van het uniform-port zoo zeer doorgedrongen zal zijn, dat men niet langer zal kunnen nalaten daartoe te besluiten. Hij behandelt nu nog eenige andere punten en wenschelijke verbeteringen voor nu en voor het vervolg, vooral ook wat betreft de regeling der geheele poste rurale en bespreekt verder eenige details omtrent het brievenvervoer zelf.

De heer VAN NISPEN VAN SEVENAER hecht niet zooveel waarde aan de toenadering tot het uniformport in verband met de geldelijke offers, welke daarvoor vereicht worden. Hij had wenschelijk geacht, dat de drie rayons hadden blijven bestaan en dat men niet op nieuw eene opoffering van 75,000 hadde gebragt. Men had het nog eenige jaren kunnen laten loopen.

De heer STORM VAN 'S GRAVESANDE zegt over het vervoer van de brieven zelf, dat hij ontkent, dat dit in de landprovincien over het algemeen redenen tot tevredenheid zou hebben opgeleverd. Hij ontwikkelt de verfraging en de oorzaken daarvan, vooral in die streken, waar hij meer bekend is. Hij meent, dat de hoofd-administratie niet altijd goed hoe het in de praktijk gaat. Er behoort meer klem te worden toegevoegd op de ambtenaren te zijn, hetgeen hij door de beelden van bestaande of vroegere misbruiken staakt.

De heer KREN kan zich over het algemeen met het ontwerp vereenigen, maar hij had gewenscht, dat de Regering de bezwaren van den hockhandel had te ontmoeten, gelijk in de adressen van die zijde in de stukken niet uiteen gezet is. De ambtenaren van de postdirectie moeten niet concurreren met den particulieren handel, zij moeten geen commissionairs worden.

De heer van LENNEP zegt, dat de postzegels zijn eene anomalie in het systeem der regering, zoolang er geen uniformport bestaat. Z. i. leveren de postzegels ongemak op, nu twee boodschappen in plaats van ééne moet doen; 1o. om een postzegel te halen en 2o. om den brief op de post te brengen. Spr. ziet dus in de postzegels meer ongerief dan in de frankering. Er is nog iets. Volgens Spr. zijn de postzegels beledigd door het ontvangen van gefrankeerde brieven. In Engeland, waar het uniform-port bestaat, is dit iets anders, daar is gezorgd voor eene spoedige bezorging en daar zijn ook vele andere gemakken in de bezorging en de ontvangst van brieven.

De heer v. D. LINDEN acht de wegneming van het rayon van 15 cts, eene verbetering, maar hij betreurt het dat men niet verder is gegaan en niet toegetreden is tot het uniform-port, dat vrij algemeen verlangd wordt. Het doet hem leed, dat de Regering daar zoo tegen is, blijkens den langen termijn, dien zij voor de herziening voorstelt. Hij zal art. 12 een amendement voorstellen om die herziening te doen plaats hebben in 1859, want anders vrees hij, dat het tractaat met de postverein reeds gesloten zou zijn en hij wil niet gaarne iets gepraejudiceerd hebben.

Spr. maakt eenige opmerkingen ten aanzien van het vervoer door de administratie. Hij wenscht, o. a., dat er nog eens de bijhussen eene groote verbetering plaats vinde, door daarbij eene opgave te plaatsen van de uren, waarop de brieven worden geopend en geligt. Voorts vraagt hij eenige aanbevelingen hoe het met het patent der postambtenaren zal gaan. Zal dat gevorderd worden voor de firma, maar dat is door de patentwet verboden. Hij vraagt dus of elk ambtenaar dan wel het kantoor van een patent zal moeten bezorgen zijn. Wat aangaat den vrijdom, dien de postdirectie genieten: de Regering verdedigt dien zelve niet.

Hij zal er niet meer over spreken, maar alleen den wensch uiten, dat de vrijdom spoedig moge worden afgeschaft van art. 33 der wet van 1850, handelt, die hadden reeds dadelijk geregeld moeten worden. Dit is nu nog niet geschied, zoodat hij vraagt wanneer het plaats zal vinden. Hij wenscht het vervoer door particuliere gelegenheid zal hij althans herinneren, dat in 1850 het monopolie werd ingevoerd of bevestigd.

Hij zal op dat punt thans niet meer terugkomen. Toen het werd reeds opgemerkt, dat het eenig middel om het monopolie dragelijk te maken, hierin bestond, dat men het meest mogelijke gemak in het vervoer bragt, mits niet tegenstaande de verbeteringen in het postwezen in vele opzichten zeer belemmerd. Vele middelen van vervoer zijn gevonden. Al de plaatsen aan de rivieren gelegen, onderling daarvan het groot ongerief.

Zij mogen geene brieven mitde geven of moeten het een ander kunstmiddel daarop vinden. Hij gelooft intusschen, dat er een middel bestaat om in dat gemis en in die belemmerde te voorzien, zonder dat de schutkist daardoor eenige schade behoeft te lijden.

Men late namelijk het vervoer met alle gelegenheden te betalen de belasting door aanhechting van een postzegel.

Hij wederlegt al de bedenkingen, die daartegen zijn aangevoerd en toont er het ongegronde van aan. Hij meent, dat nu een rayon vervallen is, het geele zegel, het particuliere vervoer kan dekken. Hij merkt daarbij op, dat men ook de controle moet uitoefenen, en als men het vervoer gestempeld vervoer moet controleren, dan kan men dit even goed van het gestempelde doen.

Hij hooft, dat de Regering dit middel alsnog zal aanwenden; dan toch bestaat er concurrentie; dan zal de particuliere mededinging de zweep voor de administratie zijn, zoodat men nader zou inslpen, waardoor het postwezen zou op den ellendigen voet van vóór 1850, zoodat het tot eene schande voor het land strekte.

De heer ROCHUSSEN wijdt uit over de vraag, of het porto een belasting is of eene belooning voor diensten. Spr. gelooft dat de laatste qualificatie de beste is, en omdat nu de belooning behoort te zijn geëvenredigd aan de diensten, welke bewezen worden, betreurt Spr. dat er nu weder een stap nader tot het uniformport gedaan is, want Spr. is tegen het uniformport. Intusschen zal dit bezwaar hem niet beletten om vóór de wet te stemmen.

De MIN. VAN FINANCIËN beantwoordt al de vorige Sprekers, uit welke rede wij de volgende hoofdpunten mededeelen. — Wat het uniform-port betreft; de Min. acht het ontijdig om nu reeds eene belofte daaromtrent af te leggen; wel is hij geneigd om daartoe langzaam te geraken, mits alsdan de toestand onzer finantien het gedooge en het brievenvervoer in voldoende mate zij vermeerderd. — Aangaande het regt van visitatie, waartegen de heer Sloet zoo groot bezwaar maakte, merkt de Min. op, dat dit regt was erkend bij de wet van 1850, en dat het nu slechts nader bevestigd en uitgebreid wordt. Zonder dat regt ware trouwens, volgens den Min., geen behoorlijke controle op frauduleus vervoer te houden. — De vrijdom, verleend aan de postdirecteuren, kon de Min. niet, zoo als sommige leden het deden, misbruik noemen; het is een regt, sedert jaren aan de ambtenaren der posterijen toegekend. Om dit te bewijzen, treedt de Min. in een historisch overzicht omtrent dit onderwerp, van het jaar 1816 af. Den vrijdom zelve zal de Min. intrekken, mits de St.-Generaal eene hoogere bezoldiging aan de postbeambten toekennen. Wat den handel aangaat in dagbladen, tijdschriften en boeken door de postdirecteuren, de Min. wenscht, dat die zaak nog voorloopig moge blijven op den bestaanden voet. Men overdrijft de winsten daardoor behaald; want over het geheele land bedragen zij voor alle postkantoren geen f20,000 'sjaars. In het publiek belang acht de Min. tevens, dat de dagbladen blijven toevertrouwd ter bezorging aan de postkantoren; want deze zijn beter in staat tot en actiever in het leveren van dagbladen dan particuliere ondernemingen.

Het patent der directeuren van postkantoren is persoonlijk en wordt niet afgegeven op naam van het postkantoor. Het *droit de botte* wordt overigens door den Minister niet beschouwd als een privilegie voor de post-directeuren; maar als eene billijke belooning voor bijzondere diensten, die men van de postkantoren vergt. De Min. kan eindelijk niet toegeven, dat er nog grootere uithreiding moet worden gegeven aan gelegenheden tot het vervoeren van brieven; met redelijkheid kan men van de post niet meer vorderen dan ze nu reeds doet.

De heeren VAN GOLTSTEIN, VAN NISPEN en HUGENHOTZ voeren nog het woord. De twee eersten, om nader hunne meening te adstrueren; de laatste om o. a. den wensch te kennen te geven, dat met betrekking van kleine gemeenten, bijv. in Friesland, de posterij beter worde ingerigt, in dier voege, dat die kleine gemeenten niet behoeven twee of drie maal het porto te betalen of wegens den omweg, dien hunne brieven moeten maken, of wegens de kosten die vallen, op het vervoer van de gemeente naar het naastbijgelegen postkantoor. De Minister van Finantiën beantwoordt deze sprekers, waarna de *algemeene discussiën* gesloten worden.

De heer VAN ECK treedt, bij art. 1 in uitvoerige beschouwingen, die de strekking hebben, om al de voordeelen van een uniformport à 5 cent te doen uitkomen. Daar de Regering en de Kamer evenwel niet schijnen negen te zijn *thans* reeds tot zoodanigen maatregel over te gaan, bepaalt de Spr. zich op dit oogenblik tot eene wijziging, die strekt om het eerste rayon, dat van 30 mijlen, zoodanig uit te breiden, dat althans zeer vele plaatsen in het genot komen van een porto van 5 cents. Hij stelt die wijziging des te eerder voor, omdat meest alle Kamers van Koophandel daarop hebben aangedrongen, Spr. zoo wel als de heer SLOET (die mede-voorsteller verklaard te zijn) stelt derhalve voor, om het eerste rayon in stede van 30 mijlen uit te breiden tot 65 mijlen, zoodat bijv. een brief van Amsterdam naar Rotterdam slechts kosten zou 5 cents.

Het amendement wordt veelzijdig ondersteund; maar op voorstel des Voorzitters worden de verdere discussiën uitgesteld tot morgen ochtend ten 11 ure.

Nadat de commissie voor de verzoekschriften eenige rapporten over ingekomen petitiën had uitgebragt, is de vergadering uiteengegaan.

* Gravenhage, 21 Mei.

Z. M. heeft aan den heer A. van Goudoever, gewoon hoogleraar in de faculteit van wijsbegeerte en letteren aan de hooogeschool te Utrecht, ten gevolge van het bereiken van den zeventigjarigen ouderdom verleend een eervol ontslag uit zijne voormelde betrekking, met vrijlating om zijne aanspraak op pensioen volgens de daaromtrent bestaande verordeningen te doen gelden.

Naar wij uit eene goede bron vernemen, heeft ook de beroemde JACOB GRIMM voor zijne benoeming als lid in de nieuw opgerigte letterkundige klasse bij de Koninklijke Academie van wetenschappen bedankt; wél een treffend bewijs welken dank men zich in het buitenland van deze instelling vormt, daar het afwijzen van het lidmaatschap van een soortgelijke instelling in het buitenland gewoonlijk als eene onheusch minachting van hare wetenschappelijke waarde beschouwd wordt.

* Naar men vernemt heeft Z. M. dezer dagen afgewezen het verzoek van een gemeente-secretaris in Noord-Holland, strekkende om gelijktijdig het beroep van zaakwaarnemer te mogen uitoefenen.

* H. K. H. Prinses Hendrik heeft gisteren de groote parade, welke in de Maliebaan werd gehouden, in een open rijtuig, met H.D. tegenwoordigheid vereerd. H.D. werd door de talrijk zaamgevloede menigte hartelijk begroet. hetgeen door H.D. op even minzame wijze werd beantwoord. Ook Z. K. H. de Prins van Oranje en Prins Maurits waren op de parade tegenwoordig.

* Naar men vernemt, is het vertrek van H. K. H. de Gravin von Neiperg, Prinses van Wurtemberg, uit deze residentie, bepaald op aanstaanden Woensdag. H. K. H. zal zich aanvankelijk naar België begeven.

* Gisteren heeft er bij Z. K. H. Prins Frederik een groot familie-diner plaats gehad, dat ook door H. K. H. de Gravin von Neiperg, Prinses van Wurtemberg, werd bijgevoerd.

* De bestuurderessen van de inrigting der moederlijke weldadigheid te Hoorn hebben van H. M. de Koningin-moeder ontvangen de jaarlijksche gift van f 100.

* Z. K. H. de prins van Oranje, vergezeld van H.D. gouverneur Jhr. Casembroot, heeft gisteren avond de eerste voorstelling in de stads-rijkschool, onder directie van den heer François Loisset, met H.D. tegenwoordigheid vereerd. Die voorstellingen zullen aldaar vooreerst tot Woensdag-avond voortduren.

* In deze residentie is aangekomen en aan het *hôtel de Oude Doelen* afgestapt de heer J. M. Ghislain baron Osy, komende van Brussel.

* Burg. en Welh. van 's Gravenhage, hebben bekend gemaakt, dat er in deze Residentie eene paardenmarkt zal worden gehouden op Maandag den 4 Junij aanstaande, en plaats zal hebben op de Lange Beestenmarkt. De volgende prijzen zijn uitgelooft: 1o. van wege het-gemeentebestuur, een prijs van f 40, voor het schoonste chaispaard, en 2o. van wege de maatschappij van landbouw (afdeeling 's Gravenhage en omstreken), een prijs van f 50, aan den eigenaar van het beste span ploegpaarden. Zij, die naar de prijzen willen dingen, moeten daarvan opgave doen aan een der heeren keurmeesters, des morgens tusschen 10 en 11 ure. De keuring zal plaats hebben ten 12 ure.

* Eergisteren heeft alhier de opening plaats gehad van het magazijn van gouden en zilveren werken van den heer Gowthorpe, op de Plaats. Dit magazijn is van de prachtigste en smaakvolste voorwerpen voorzien. Daarenboven is het rijk ingerigt; zoolwel in- als uitwendig strekt het tot een sieraad van het schoonste gedeelte der residentie, vooral des avonds, door de schoone gaz-verlichting, die in dit fraaije magazijn is aangebragt.

* Wij vernemen tot onze bevreemding en tevens tot ons leedwezen, dat het Openb. Ministerie bij het kantongeregte te 's Hage, zonder twijfel op hoogerem last, heeft gedagvaard onderscheidene ingezetenen te dier stede, ter zake van het zich in de maand Mei 1854 na twaalf ure bevinden in de restauratie van den heer Heiser aldaar, zijnde alle de nu gedagvaarde personen te dierzelfde zake reeds circa een jaar geleden, als getuigen en mitsdien onder eede gehoord.

* Men meldt, dat, niettegenstaande de langdurige koude weersgesteldheid, gedurende de maanden April en Mei, welke grooten invloed heeft op de uitbroeding en aankweeking der vischteelt, het den heer G. A. van Gameren, opzichter der Koninklijke kunstmatige vischweckerij op het *Huis ten Bosch*, gelukt is, thans in het bezit te zijn van eene partij *jonge baars*. Ofschoon in het seizoen van 1854 veel gesproken is van de mislukking van den baars, blijkt het nu, dat deze visch, even als die soorten, waarvan duizenden in het vorige jaar zijn aangekweekt en zich dagelijks doen zien in de daartoe ingerigte vijvers, de gewenschte en voldoende proeven opleveren. (D. v. 'sH.)

* Het laat zich aanzien, dat het bezoek van badgasten te Scheveningen dit jaar weder druk zal wezen, althans een aantal vertrekken is reeds gehoord of besproken.

* Gedurende de laatste dagen hebben vele der Scheveningsche visschers alle reden om zich te verblijden over eene gunstige vangst.

* Op Zaterdag den 26 Mei a. s., des middags ten 12 ure, zal door gecommiteerden uit de gecombineerde collegien, zoo boven als beneden den Slaperdijk, geïnteresseerd bij den Grebbedijk, in het logement bij A. Beijer, te Grebbe, worden aanbesteed: het binnenwaarts verleggen van den Grebbedijk, tot digting van de doorbraak in denzelve, en zulks over eene lengte, met de aansluitingen, van 1320-ellen.

* Men vernemt, dat op het adres door den raad der gemeente Assen aan Z. M. den Koning ingediend en het verzoek bevattende, dat, indien de concessie, aangevraagd door de heeren van Heemstra c. s., tot aanleg van spoorwegen naar de Hannoverse grenzen, definitief wordt verleend, de lijn van Groningen naar Assen daarin mag worden begrepen, — aan dien raad is te kennen gegeven, dat het zich niet laat aanzien, dat, zoo de concessie definitief wordt, daarin verandering zal kunnen worden gebragt.

Aan een particulieren brief in de *Utrechtsche Courant*, uit 's Gravenhage geschreven, ontbeed wij het volgende: De Tweede Kamer neemt Pinks over en verces, en wil

waarschijnlijk dadelijk na de feestdagen het wets-ontwerp op de waterschappen bediscussieren.

Veler aandacht is thans op de Kockengensche historie gevestigd en algemeen wordt het betreurd, dat daarin niet eerder eene beschikking is genomen. Wat de processieën naar de Oirschotsche kapel betreft, dienaangaande zal ook een besluit worden genomen. Ik geloof, dat de minister van justitie nopens deze zaak tot andere gedachte is gekomen, dan hij tijdens de bekende interpellatie des heeren van Heiden koesterde. Een verbod zal 't natuurlijk gevolg zijn van de overtuiging, dat de bedoelde optogt inderdaad eene processie is.

Ook ten aanzien van de domein-goederen, aan de monniken van St. Agatha voor een spotprijs verhuurd, zal ter zijner tijd eene wijziging plaats hebben en hierin gehandeld worden zoo als het belang der schatkist eischt.

Aangaande de verdeling van het rijk in kiesdistricten om de vertegenwoordiging in overeenstemming met de toenemende bevolking te brengen, verneemt men, dat bij de regering in het te maken ontwerp, in strijd met de thans bestaande verdeling, ten grondslag zal liggen, om kiesdistricten van 45,000 zielen, ieder, te vormen.

Men houdt het er algemeen voor, dat het wetsontwerp op het leger en middelbaar onderwijs in deze zitting niet afgedaan zal kunnen worden. Het onderzoek in de afdeelingen, van hetwelk men het verslag iederen dag te gemoet ziet, moet tot zeer uiteenlopende gevoelen aangeleiding hebben gegeven. Drie der afdeelingen moeten zich hoofdzakelijk hebben bezig gehouden, om het geheele ontwerp af te keuren, zonder eenige verbeteringen te hebben voorgesteld.

Van regeringswege zijn ten behoeve van sommige kamers van koophandel en fabrieken, verzonden een overzicht der gedurende 1854 te Altona ingeklaarde zeeschepen.

Blijkens opgave van het consulaat der Nederlanden te PERNAMBUCO, zijn in die haven gedurende 1854 regtstreeks uit Nederland aangekomen 5 schepen, te weten: 1 van Amsterdam met diverse goederen, 3 van Rotterdam met kaas, jenever, provisien en diverse goederen, en 1 van Harlingen met gelijke lading. Van deze schepen vertrokken 2 naar Amsterdam met suiker, 2 naar Bahia met een gedeelte der lading, terwijl het vijfde, zijnde de *Albert* van Rotterdam, metende 83 ton, te Pernambuco werd verkocht.

Uit vreemde havens zijn te Pernambuco aangekomen 4 Nederlandsche schepen, namelijk: 1 van Liverpool en 1 van Hamburg met gemengde lading, 1 van New-Castle en 1 van Hartlepool met steenkolen. Van deze vertrokken 2 naar Rio de Janeiro met de aangebrachte steenkolen, 1 naar Sydney met de aangevoerde gemengde lading en 1 naar Maroim in ballast.

Van 1 November 1853 tot 31 October 1854 zijn te Pernambuco uitgevoerd 50,963 tonnen suiker; 78,153 stuks droog gezouten huiden, en 5901 pijpen rhum. Volgens de opgave zijn daarvan uitgevoerd naar Nederland en België 171 tonnen suiker.

Wij lezen het volgende in het *Weekbl. van het Regt*: Het behoort niet tot onze roeping, ons te mengen in den oorlog over de verschillende belasting-stelsels. Het heeft echter onze aandacht getroffen, dat onder de belastingen, waarvan de regering, bij haar gewijzigd wetsontwerp op de afschaffing van de belasting op het gemaal, de verhooging voorstelt, ook behooren de registratie en het zegel. Als wij daarover een woord mogten medespreken, zouden wij wenschen te doen opmerken, dat men de voordragt in dit opzicht, vooral in hare gevolgen, wel zeer ernstig mag overwegen. Wij zullen niet spreken van den invloed, dien dit weder hebben zal op de proceskosten. Het regt, dat reeds zoo ontzaggelijk duur is, zal er zeker nog duurder door worden. Maar in den onwetelijken oceaan bespeurt men een enkelen regendrop niet. Wat echter niet uit het oog moet worden verloren, is, hoe men door de voorgestelde verhooging al weder alle burgerlijke handelingen der ingezetenen bemoeijelijkt en het vertier van handel en nijverheid heperkt. En waarom? Om de schatkist schadeloos te stellen voor het verlies van de brood-belasting. Maar is het wel zeker, dat dit doel zal bereikt worden? Hoogere belastingen brengen niet altijd meer geld op. Men bedenke, dat geene belastingen gemakkelijker ontloken worden dan die op het zegel en de registratie; en dat zij (met name de registratie) dit eigenaardige hebben, dat men ze ontduikt, zonder bepaaldelijk en regtstreeks eenige wet te overtreden. Wij hebben gemeend deze bezwaren in overweging te moeten geven, juist omdat wij de mogelijkheid voorzien, dat de aandacht van anderen daarop misschien minder vallen zal.

Wij lezen in de *Indiër* het volgende: Wij vernemen, dat eerdraags iemand van wege de regering naar Indie zal worden gezonden, om bij wijze van proefneming, een electrischen telegraaf van Batavia naar Buitenzorg op te rigten. Indien dit bericht juist is, dan juichen wij het ten sterkste toe, hoezeer wij niet begrijpen kunnen waartoe, in eene zoo bekende en reeds gewone zaak nog proefnemingen dienen moeten. In Britsch-Indië zijn in één jaar tijds 3000 mijlen telegraaflijnen daargesteld, en indien de regering aan eene maatschappij de oprigting van telegraaf op Java wilde toestaan, dan zoude men binnen een jaar zonder twijfel eene verhouding van Batavia met alle hoofdplaatsen van Java zien verruizen.

In de Vereenigde Staten van Noord-Amerika werden gebouwd in het jaar 1853: 1710 schepen bevattende 425,572 tonnen, en in 1854 1774 schepen, inhoudende 525,636 tonnen.

De schepen op 60 dollars (f 150) per ton schattende, geeft dit voor de waarde der in 1854 gebouwde een bedrag van 32 miljoen dollars, tegen de enorme uitbreiding van dezen tak duidelijk aantoonend. In Maine, de grootste scheepsbouwende staat, werd gebouwd 1843: 15,121 ton 1847: 63,546; en 1852, 1853, 1854 — 110,047 — 118,216 en 168,631 ton.

De zes voornaamste zeehandelstaten bezaten op 30 Junij 1854: New-York 1,414,371 ton; Massachusetts 891,364; Maine 686,100 — Pensylvanie 361,827 — Maryland 220,198 en Louisiane 187,073 ton.

De gezamenlijke tonneemaat der handelsvloot voor al de Ver. Staten, was op datzelfde tijdstip 4,802,902 ton. (Utr. Ct.)

De Commissie van beheer en toezigt tot droogmaking van het Haarlemmermeer, verwittigt de gegadigden, dat op twee plaatsen in de Haarlemmermeer-polder gronden zijn afgezonderd tot het bouwen van twee dorpen en dat wie genegen is daar een woon- of winkelhuis of andere inrigting te bouwen, den noodigen grond voor de behuizing met een erf in koop kan bekomen, vooreerst tegen den prijs van 30 cent per vierkante Ned. el. (Hbl.)

Eergisteren is van de werf het *Wille Kruis*, van de bouwmeesters Jeronias Meijes en Zonen te Amsterdam van stapel gelopen, het voor hunne rekening gebouwde barkschip *Henrietta*, groot ongeveer 22 lasten, zullende gevoerd worden door kapt. K. Haasnoot.

Den 18de dezer is te Utrecht tot doctor in de geneeskunde gepromoveerd de heer F. H. Thijssen, van Amsterdam na de verdediging zijner dissertatio *de morte suspensorum necnon de quaestione, utrum vivus quis an mortuus, suspensus fuerit, novis aliquot casibus subiectis*, en de heer J. G. M. Hanlo, mede van Amsterdam, na de verdediging van zijne dissertatio *extracti carnis frigide parati virtute nutriente*.

Den 18den dezer is te Zierikzee met goed gevolg te water gelaten het barkschip *Haamslede*, groot ongeveer 390 lasten, zullende gevoerd worden door kapt. H. H. de Boer, gebouwd op de stad commerciewerf van den heer C. Smit, door den scheepsbouwmeester C. Maks, voor rekening eener reederij onder directie van de heeren M. C. de Crane en Zoon aldaar.

Den 19en dezer is te Groningen tot doctor in de letteren gepromoveerd, de heer A. L. Brugsma, na het verdedigen van een *specimen inaugurale continens gymnasiolorum apud Graecos descriptionem*.

Op den 5den Mei jl. vervoege zich bij een herbergier te Dokkum een persoon, die voorgaf, dat hij zich met een schip met turf in de nabijheid der stad bevond en onder de lading tevens sterken drank had, waarvan hij den herbergier aanbod een of meer vaten, overeenkomstig de proeven, die hij bij zich had, ter sluk te bezorgen. Nadat men het over den prijs was eens geworden, werd door den onbekende in den avond werkelijk een vat met vocht geleverd en door den herbergier grootendeels betaald, terwijl het overige door den onbekenden verkooper later zou worden gehaald. Bij onderzoek is intusschen gebleken, dat in dit vat slechts p. m. eene kan brandewijn was, en wel in eene blaas, waarvan de hals om de kraan van het vat was bevestigd, zoodat bij het openen van de kraan aanvankelijk brandewijn werd getapt, terwijl overigens het vat met water gevuld was.

De officier van Justitie te Leeuwarden doet hiervan mededeeling, eensdeels om voor derzelijke bedriegerijen te waarschuwen, anderdeels om de ambtenaren van justitie en politie, die eenige inlichtingen aangaande den onbekende mogten kunnen geven, daartoe uit te noodigen. Hij was een persoon naar gissing 25 jaar oud, matig van lengte, met lang zoogenaamd polka haar, hebbende platte gouden ringeljes in de ooren en geheel het voorkomen van een varensgezel, gekleed met zwart lakenschen pet, roodbonte wollen das, zwart zijden vest, blaauw lakensche huis met vele kleine knoopjes, dito broek en laarzen. Hij sprak met een Groninger tongval, en zeide te Appingadam gehoren te zijn, terwijl hij telkens zorgvuldig vermeed om op de vraag naar zijnen naam te antwoorden. (Policie-blad.)

×× **Leijden**, 21 Mei. Men verneemt, dat het adres, bij den boekhandelaar van der Hoek alhier, ter teekening liggende, en gerigt aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, tot afschaffing der slavernij in onze West-Indische bezittingen, voorzien is van de handteekeningen van onderscheidene studenten, behoorende tot de verschillende faculteiten onzer hoogeschool, zoo ook van enkele hoogleraren en predikanten.

* **Gouda**, 19 Mei. Heden was voor deze stad een vreugde dag, de dag van de plegtige opening van den zijtak van den Nederlandschen Rijn Spoorweg van Utrecht tot hier. Reeds in den vroegen morgen wapperden vlaggen zoo van stads als van particuliere gebouwen. Ten half een ure kwam de smaakvolversierde Spoorrein van Utrecht met de heeren commissarissen des Konings in de provincien Zuid-Holland en Utrecht, de directie van den Spoorweg en verdere genoodigden aan en werden aan het insggelijks fraai versierde Stations gebouw door Burge-meester en Wethouders ontvangen; van daar begaf men zich naar het raadhuis waar een dejeuner gereed gemaakt was. Onder het gebruiken daarvan deed de muzijk der stedelijke schutterij en die van het regiment veldartillerie uit Utrecht zich bij afwisseling hooren. Na afloop van het

dejeuner werd de groote of St. Janskerk bezocht en zij ten vier ure de genoodigden van Burgemeester en Wethouders vergezeld, weder naar Utrecht vertrokken.

Middelburg, 19 Mei. Naar men ons verzekert, zijn in het begin dezer maand bij het provinciale kerkbestuur alhier in beraadslaging geweest de ontwerp-reglementen op het benoemen van de kerkeraden bij de Nederl. hervormde kerk en op het beroepen van predikanten, en is het eerste met 4 tegen 2 stemmen, doch het tweede met algemeene stemmen goedgekeurd; wordende bij het eerste aan alle mans-lidmaten het algemeen stemrecht toegekend, en bij het tweede eene verkiezing door een kiescollegie ingevoerd. (P. Z. Ct.)

Leeuwarden, 19 Mei. Gisteren avond bragten de trekschippers van Sneek op Leeuwarden alhier de tijding aan, dat nabij het Weidumerhout een kind van een particulieren schipper, komende van Leeuwarden, het ongeluk had buiten boord, in de Saecker vaart, te vallen. De vader ontdekt pas die ramp of hij springt zijn lieveling na en mogt er werkelijk in slagen zijn pand te redden en het behouden aan wal te brengen. — Tot duren prijs werd echter het leven van den kleine gekocht, daar de vader, misschien door het binnenkrijgen van te veel water, kort na de redding zoo ernstig ongesteld werd, dat hij zijne aanvankelijk zoo gelukkig volvoerde daad slechts weinige oogenblikken heeft mogen overleven. (P. F. Ct.)

± **Hardenberg**, 20 Mei. Als eene hoogst zeldzaam gebeurtenis vermelden wij, dat hier gisteren zekere van V. uit Lutten, voor de vijfde maal is ondertrouwd. De bruidegom, wien reeds vier vrouwen door den onwelbidelijken dood zijn ontruk en nu op het punt staat een vijfde huwelijk aan te gaan met eene jonge dochter van 27 jaar, is slechts 38 jaar oud.

Grootebroek 18 Mei. Gisteren, Hemelvaartsdag, had men hier weder een zelfmoord te betreuren. Een man van reeds gevorderde jaren, van beroep landhouwer, zond zich ter kerk begeven; met zijne vrouw op weg zijnde wendde hij voor iets te huis vergeten te hebben, liet haar dus alleen ter kerk gaan en te huis gekomen zijnde maakte hij een einde aan zijn leven door zich op te hangen. De reden dier wanhopige daad is onbekend. Zoo ver men weeten kleefde geen smet op des ongelukkigen levenswandel en gelijkelijke ongelegenheid kan hier de oorzaak ook niet zijn, dewijl de man niet onbemiddeld was.

Eerste Huwelijks-afkondiging.

Zondag, 20 Mei 1855.

Jacobus Hartkamp, 26 j., met Maria Breedé, 25 j. — Adrianus van Patten, 30 j., wed. van Sara Wilhelmina Horst met Magdalena van Uffelen, 25 j. — Johannes de Waal, 29 j., met Maria Wilhelmina van der Harst, 45 j. — Jochem Hofland, 26 j., met Geertrai Verheij, 21 j. — IJbrand de Bruijn, 28 j., met Johanna Magrita Vos van Avezathe, 22 j. — Johannes Gerhardus Stadtman, 24 j., met Catharina Johanna Margaretha Bolland, 21 j. — Abraham Wessels, 32 j., met Geertje van Duijvenboden, 39 j. — Hendrik Willem Hubertus Cariot, 24 j., met Johanna Magdalena Petronella van Bijsterveld, 18 j. — Reinbrand Adriaan Willem Jacobse, 38 j., met Marij Simmonds, 24 j. — Mr. Joannes Henricus Jacob Huijgens, 49, wed. van Petronella Johanna Swaving, met Antoinette Wachter 32 j. — Frederik van Beest, 24 j., met Baukje Drost, 26 j.

226ste Nederlandsche Staats-Loterij.

1e LIJST. 4e KLASSE.

Uitgekomen hooge prijzen:

No. 18039 f25000; 13872, 16296, 15273 en 36 ieder f1000.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM, 21 Mei 1855.

Nederland. Pct.	Rusland.	Pct.
Ned. W. Schuld. 2 1/2	62 1/2	1/2
Dito Certificat. 3	74 1/2	
Dito Dito. 4	91 1/2	
O. I. Leening. 4	91 1/2	
Amort. Syndic. 8 1/2		
Hand.-Maats. 4 1/2		
Belgie.		
Certificaten. 2 1/2		
D ^o Rothschild. 2 1/2		
Frankrijk.		
Obligatiën. 8		
Spanje.		
Nieuwe. 1	18 1/2	1/2
Dito Buitenl. 3	87 1/2	
D ^o Binnenl. 3	81 1/2	1/2
Bew. Sp. Com. 4 1/2		
Amort. Schuld.		
Portugal.		
Londen nieuwe. 8	88 1/2	1/2
Dito uitgest. 4		
Pct.		
Hopel 1798/1816	5	102 1/2
Dito 1828/1829	5	
Cert. 1831/1838	5	82 1/2
Dito Dito	4 1/2	
Dito Hope	4	
Dito Stieglitz	5	76 1/2
Dito dito 5e Ser.	4	
Dito 1854	5	
Inscr. Assig.	6	
Certific. dito	6	
Pcten.		
Obligatiën	4	68 1/2
Oostenrijk.		
Metalliek	5	60 1/2
Dito bet. Ainst.	5	72 1/2
Dito Nation.	5	64 1/2
Dito 1847	2 1/2	81 1/2
Dito 1851/1852	2 1/2	81 1/2

Mexic. te Lond. 3 pct. 19 1/2; dito Onb. 19 1/2; Gren. te Lond. p. s. 100. 2 1/2 pct. 15 1/2; dito 6 1/2; Venez. 3 1/2 pct. 29 1/2, 1/2.

Bij algemeen weinig affaire ware de genoteerde fondsen tot betere prijzen te plaatsen. Laanbeurs echter, ging de een weinig terug.